ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ KARL ROEMER της 2ας Φεβρουαρίου 1965*

Διάρθρωση

Εισαγωγή (πραγματικά περιστατικά, αιτήματα των διαδίκων) 61

Νομική εκτίμηση

I — Λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι άμεσα στην προσβαλλόμενη απόφαση 64 63

1. Έλλειψη αιτιολογίας 63
2. Παραβίαση κανόνων της διαδικασίας 64
3. Λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι στο περιεχόμενο της αποφάσεως 64 65
   α) Άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως κατά τη συνομιλία της 21ης Απριλίου 1960 65
   β) Παράβαση του άρθρου 6 της αποφάσεως 3/52 65

II — Λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι στην απόφαση 59 66

III — Λόγοι ακυρώσεως στρεφόμενοι κατά γενικών αποφάσεων περί εισφοράς 67

1. Γενικές αποφάσεις που αποτελούν τη βάση της αποφάσεως 59 67
2. Γενικές αποφάσεις που ρυθμίζουν την υποχρέωση εισφοράς για το χρόνο μετά τον Οκτώβριο 1958 67
3. Γενικές αποφάσεις για τον καθορισμό προσαυξήσεων καθυστερήσεως 68
   α) Παράβαση του άρθρου 36 και του άρθρου 50, παράγραφος 3, της Συνθήκης 68
   β) Επί της διαβουλεύσεως με το Συμβούλιο Υπουργών 69

IV — Επί του αιτήματος μειώσεως των προσαυξήσεων καθυστερήσεως 70

V — Περίληψη και συμπέρασμα 71

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Η παρούσα διαδικασία αποτελεί συνέχεια της διαδικασίας 1/63, γεγονός που μου επιτρέπει να παραλείψω τη λεπτομερή έκθεση των πραγματικών περιστατικών.

Ως γνωστόν, πρόκειται για το εξής: η προσφεύγουσα, επιχείρηση κατά την έννοια της Συνθήκης ΕΚΑΧ, δεν εκπλήρωνε επί πολλά έτη την υποχρέωσή της για καταβολή της γενικής εισφοράς. Η συμπεριφορά αυτή έκανε την Ανωτάτη Αρχή να εκδώσει το έτος 1959, μία πρώτη εκτελεστή απόφαση (στο εξής θα την αποκαλώ απόφαση 59), με την οποία προσκαλούσε την επιχείρηση Macchiorlati να καταβάλει τις μέχρι τις 5 Νοεμβρίου 1958 οφειλόμενες εισφορές [16 060 945 ιταλικές λίρες (LIT)] και τις μέχρι το χρονικό αυτό σημείο συγκεντρωθείσες προσαυξήσεις καθυστερήσεως (5 480 598 LIT). Η απόφαση όριζε ακόμη ότι για κάθε μήνα υπερημερίας καταβολής μετά την 5η Νοεμβρίου 1958 θα έπρεπε να καταβάλλονταν προσαυξήσεις ύψους 1% της οφειλόμενης εισφοράς. Η απόφαση αποτέλεσε, λόγω ασκηθείσας προσφυγής ακυρώσεως, το αντικείμενο της διαφοράς 22/59, που όμως δεν περατώθηκε με απόφαση, αλλά έληξε με παραίτηση από την προσφυγή. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγιναν πράγματι διαπραγματεύσεις μεταξύ των διαδίκων με σκοπό την εξώδικη επίλυση της διαφοράς. Ως προς το λεπτομερές τους περιεχόμενο υπάρχει διαφωνία. Βέβαιο πάντως είναι ότι κατέληξαν σε συμφωνία για καταβολή της κύριας οφειλής εισφορών σε δόσεις, συμφωνία που προφανώς σε γενικές γραμμές τηρήθηκε. Όσον αφορά τις προσαυξήσεις καθυστερήσεως, η προσφεύγουσα είχε αλληλογραφία με την Ανωτάτη Αρχή με αποτέλεσμα την άφεση των ποσών που ήταν απαιτητά για το διάστημα από Ιανουάριο 1953 έως Δεκέμβριο 1960, στο μέτρο που υπερέβαιναν το ποσό των 7 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών. Επειδή η προσφεύγουσα εξακολουθούσε να οφείλει το υπόλοιπο για το οποίο δεν εχώρησε άφεση χρέους, η Ανωτάτη Αρχή απαίτησε το ποσό αυτό με απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1962 (στο εξής θα την αποκαλώ απόφαση 62). Η νομιμότητά της αμφισβητήθηκε στην υπόθεση 1/63. Αυτή περατώθηκε με την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως με απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1963. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου η πρόσκληση προς πληρωμή δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

Κατόπιν αυτού, η Ανωτάτη Αρχή — όπως αναφέρει η ίδια — ερεύνησε εκ νέου την κατάσταση της επιχειρήσεως Macchiorlati. Απηύθυνε στις 4 Φεβρουαρίου 1964 επιστολή στην επιχείρηση, απαιτώντας να λάβει θέση, σύμφωνα με το άρθρο 36 της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα διατύπωσε στις 18 Φεβρουαρίου 1964 τη θέση της, αναφερόμενη κατά βάση σε μία υποτιθέμενη συμφωνία που συνήψε με την Ανωτάτη Αρχή στις 21 Απριλίου 1960 και ισχυρίστηκε ότι για το λόγο αυτό είχε απαίτηση για πλήρη άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως.

Τέλος, η Ανωτάτη Αρχή εξέδωσε άλλη μία απόφαση στις 8 Απριλίου 1964 (στο εξής θα την αποκαλώ απόφαση 64), που περιέχει και πάλι τη διαταγή να της καταβληθεί εντός 30 ημερών από της επιδόσεως το ποσό των 7 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών ως προσαύξηση καθυστερήσεως για μη καταβληθείσες εισφορές. Αυτή αποτελεί πλέον το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής.

Η προσφεύγουσα διατύπωσε επ' αυτού τα εξής αιτήματα:

1. Ν' ακυρωθεί η απόφαση της 8ης Απριλίου 1964.

2. Επικουρικώς:

Μετά την ακύρωσή της ν' αναγνωριστεί ότι πρέπει ν' αρθούν οι προσαυξήσεις καθυστερήσεως που απαιτούνται από την προσφεύγουσα.

3. Όλως επικουρικώς:

Να τροποποιηθεί η προσβαλλόμενη απόφαση με μείωση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως στο προσήκον μέτρο.

Η Ανωτάτη Αρχή αντίθετα ζητεί ν' απορριφθούν όλα τα αιτήματα της προσφεύγουσας ως απαράδεκτα ή αβάσιμα. Στο μέτρο που προβάλλονται επικουρικώς ενώπιον του Δικαστηρίου στο πλαίσιο προσφυγής πλήρους δικαιοδοσίας πρέπει, κατά την άποψη της Ανωτάτης Αρχής, ν' απορριφθούν ως επουσιώδη.

Νομική εκτίμηση

Η νομική εκτίμηση της διαφοράς χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι στην ουσία πρέπει ν' αντιμετωπιστούν τα ίδια προβλήματα όπως στην υπόθεση 1/63. Αυτό συνδέεται με το γεγονός ότι τότε το Δικαστήριο έλαβε θέση μόνο σε έναν από τους πολλούς λόγους ακυρώσεως — όχι στο σπουδαιότερο — και άφησε αναπάντητα τα νομικά ζητήματα ουσίας. Αν κάνω αυτή την παρατήρηση στην αρχή των προτάσεών μου, αυτό συγχρόνως σημαίνει ότι θα διατηρήσω τις κυριότερες θέσεις που ανέπτυξα επί της υποθέσεως 1/63.

Μ' αυτό βέβαια δεν θέλω να πω ότι θα παραβλέψω νέες πλευρές που παρουσιάζει η παρούσα υπόθεση ή ότι δεν θα τις εξετάσω με αντικειμενικότητα.

Όπως στην υπόθεση 1/63, κατά την εξέταση των πραγματικών περιστατικών θ' ασχοληθώ καταρχήν με τους λόγους της προσφυγής, που αναφέρονται άμεσα στην προσβαλλόμενη απόφαση, και μόνο στη συνέχεια θα λάβω θέση επί τέτοιων μέσων επιθέσεως, τα οποία επιβάλλουν αναγωγή σε άλλες — ατομικές και γενικές — αποφάσεις, οπότε, στο δεύτερο αυτό μέρος της έρευνας θα τεθούν τα γνωστά από την υπόθεση 1/63 ζητήματα παραδεκτού.

I — *Λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι άμεσα στην προσβαλλόμενη απόφαση 64*

1. Έλλειψη αιτιολογίας

Καταρχήν διατυπώνεται και στην παρούσα διαφορά η αιτίαση της παραβάσεως ουσιωδών διατάξεων τύπου· βέβαια αυτή τη φορά η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται ανεπάρκεια της αιτιολογίας όσον αφορά την έκταση των καθ' έκαστα παρατηρήσεων, αλλά επισημαίνει τον αντιφατικό και παράλογο χαρακτήρα της αιτιολογίας της αποφάσεως και, συμπληρωματικά, την έλλειψη θέσεως επί του αιτήματος της προσφεύγουσας της 18ης Φεβρουαρίου 1964 περί αφέσεως.

Όσον αφορά καταρχήν την τελευταία αιτίαση, ασφαλώς δεν είναι βάσιμη. Στην ουσία η αναφερόμενη επιστολή της προσφεύγουσας πραγματεύεται τρία σημεία· σε δύο απ' αυτά έλαβε θέση η Ανωτάτη Αρχή στην αιτιολογία της αποφάσεως — έστω και σε έκταση ανάλογη προς αυτή των ισχυρισμών της προσφεύγουσας — συ-

γκεκριμένα επί της υποτιθεμένης αφέσεως των προσαυξήσεων καθυστερήσεως στη συνομιλία της 21ης Απριλίου 1960 και επί της ιδιαίτερης οικονομικής και διοικητικής καταστάσεως της προσφεύγουσας επιχειρήσεως. Όσον αφορά τη γενική παραπομπή στους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας στην υπόθεση 1/63 πρέπει να πω ότι θα υπερέβαινε πράγματι την υποχρέωση αιτιολογίας το να απαιτηθεί από την Ανωτάτη Αρχή λεπτομερής αντιπαράθεση με το περιεχόμενο της υποθέσεως 1/63 υπό τη μορφή δικογράφου προτάσεων ως αιτιολογία της αποφάσεως έναντι μιας τόσο γενικής αναφοράς. Δεν μπορεί συνεπώς να γίνει λόγος για ανεπαρκή αιτιολογία της αποφάσεως 64.

Αλλά ούτε και η αιτίαση, ότι η αιτιολογία της αποφάσεως είναι αντιφατική και παράλογη, αιτίαση, η οποία σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου μπορεί πιθανόν να εξετασθεί από την πλευρά της παραβάσεως ουσιωδών διατάξεων τύπου (πρβλ. υπόθεση 24/62, Rspr τ. IX, σ. 155 επ.), είναι, νομίζω βάσιμη. Από την απόφαση προκύπτει χωρίς άλλο ότι η προσφεύγουσα δεν είναι υπερήμερη ως προς το αναφερόμενο συνολικό ποσό επί οκτώ έτη. Της προσάπτει μόνο ότι δεν εκπλήρωσε μέχρι το έτος 1960 καμιά από τις υποχρεώσεις εισφοράς, που γεννήθηκαν από το 1953 ανάλογα με τη μηνιαία παραγωγή της. Δεν φαίνεται περαιτέρω «παράλογο», ότι στην απόφαση αναφέρεται, σχετικά με τη συνομιλία της 21ης Απριλίου 1960, ότι συμφωνήθηκε η καταβολή σε μηνιαίες δόσεις της κύριας οφειλής εισφορών, η οποία θα εγεννάτο μέχρι το Δεκέμβριο 1960, διότι τον Απρίλιο 1960 ήταν καθ' όλα δυνατή μία εκ των προτέρων εκτίμηση περί της εκτάσεως των μελλοντικών υποχρεώσεων εισφοράς, βάσει των μέχρι τότε γνωστών αριθμών παραγωγής. Τέλος, είναι επίσης κατανοητό ότι η Ανωτάτη Αρχή μπορεί ν' αποφάσισε τη μερική, όχι όμως την πλήρη άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως. Η μερική άφεση έγινε τον Ιούνιο 1962 μετά την καταβολή των καθυστερουμένων ποσών της κυρίας οφειλής, και μάλιστα με το σκεπτικό ότι η προσφεύγουσα τήρησε σε γενικές γραμμές το σχέδιο καταβολής της συμφωνίας της 21ης Απριλίου 1960.

Δεν εχώρησε πλήρης άφεση, διότι η προσφεύγουσα μέχρι το έτος 1960 παρέλειψε κάθε καταβολή παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις, ακόμη δε και αργότερα — εκτός απο την τήρηση του αναφερθέντος σχεδίου καταβολής — προφανώς δεν εκπλήρωσε ορθά τις υποχρεώσεις της από τις γενικές αποφάσεις περί εισφορών. Προκύπτει, νομίζω, με σαφήνεια από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι για τους λόγους αυτούς η Ανωτάτη Αρχή είχε περιορισμένη χαριστική διάθεση.

Κατά συνέπεια, καταρρίπτεται μετά την εξέτασή της και η αιτίαση περί αντιφατικότητας και «παραλόγου» της αιτιολογίας της αποφάσεως, έτσι ώστε να πρέπει ν' απορριφθεί στο σύνολό του ο λόγος ακυρώσεως που αναφέρεται στην έλλειψη αιτιολογίας.

2. Μία διαδικαστική πλημμέλεια επιρρίπτεται στην Ανωτάτη Αρχή, διότι, μόλις έλαβε την άποψη της προσφεύγουσας στις 18 Φεβρουαρίου 1964, εξέδωσε αμέσως εκτελεστή απόφαση και δεν της απηύθυνε πρώτα μία παρατήρηση κατά μη δεσμευτικό τρόπο.

Είναι προφανές ότι σύμφωνα με το γράμμα της Συνθήκης η αιτίαση αυτή δεν μπορεί να ευσταθήσει. Το άρθρο 36 επιτάσσει μόνο στην Ανωτάτη Αρχή, πριν επιβάλει μία από τις χρηματικές κυρώσεις ή καθορίσει μία από τις χρηματικές ποινές που προβλέπονται στη Συνθήκη, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του. Αν αυτό

έγινε, τότε τίποτα δεν εμποδίζει την άμεση έκδοση μιας εκτελεστής αποφάσεως, όταν τουλάχιστον στο συγκεκριμένο πραγματικό φαίνεται περιττή η πρόσθετη διευκρίνιση των ζητημάτων της διαφοράς κατά τη διοικητική διαδικασία με συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Επειδή όμως στην προκειμένη υπόθεση πράγματι δεν προέκυψε κανένα νέο στοιχείο για την κρίση της υποθέσεως από τη θέση της προσφεύγουσας έναντι όλων των προηγουμένων, δεν μπορεί να κατηγορηθεί η Ανωτάτη Αρχή για τον τρόπο συνεχίσεως της διαδικασίας.

3. Ως προς το περιεχόμενο της αποφάσεως η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι ήδη είχαν προταθεί προς εξέταση στην υπόθεση 1/63.

α) Αφενός κατηγορεί την Ανωτάτη Αρχή για κατάχρηση εξουσίας, διότι επιμένει στην απαίτηση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως, ενώ βεβαίωσε κατά τη συνομιλία της 21ης Απριλίου 1960 την προσφεύγουσα ότι θα προβεί σε άφεση χρέους.

Ως προς αυτό δεν παρουσιάζονται νέες πλευρές σε σχέση με τη διαδικασία 1/63, έτσι ώστε στην ουσία μπορώ να παραπέμψω στις τότε παρατηρήσεις μου. Προπαντός επιμένω στην άποψη ότι οι υπάλληλοι της Ανωτάτης Αρχής που συμμετείχαν στην επίμαχη συζήτηση, δεν είχαν την εξουσία να παράσχουν άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως ή να υποσχεθούν δεσμευτικά μια τέτοια άφεση. Σε τέτοια πράξη πρέπει κατά βάση να προβεί η ίδια η Ανωτάτη Αρχή. Ιδίως η χορήγηση δικαστικής πληρεξουσιότητας στους πληρεξουσίους της Ανωτάτης Αρχής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απονομή εξουσίας συνομολογήσεως αφέσεως χρέους, διότι η δικαστική πληρεξουσιότητα εξουσιοδοτεί μόνο για υπεράσπιση δικαιωμάτων, όχι όμως για παραίτηση από αυτά. Για το λόγο αυτό θεωρώ περιττή για την εκτίμηση του παρόντος επιχειρήματος την εξέταση μαρτύρων για το περιεχόμενο της συνομιλίας της 21ης Απριλίου 1960. Εναντίον μιας τέτοιας αναγκαιότητας συνηγορούν εκτός αυτού τα προσαχθέντα έγγραφα (επιστολές της προσφεύγουσας και έγγραφα της Ανωτάτης Αρχής), τα οποία εξέτασα λεπτομερώς στην υπόθεση 1/63. Από αυτά συνάγω ότι η προσφεύγουσα ήδη από πολύ νωρίς εγκατέλειψε την άποψη που εξέφρασε στην πρώτη της επιστολή της 30ής Απριλίου 1960 περί παραιτήσεως της Ανωτάτης Αρχής όσον αφορά τις προσαυξήσεις καθυστερήσεως και αρκέστηκε να ζητήσει μία λύση επιεικείας, επικαλούμενη τη μεταγενέστερη συμπεριφορά της ως προς την καταβολή των εισφορών καθώς και οικονομικές δυσχέρειες της επιχειρήσεώς της. Τα έγγραφα αυτά δείχνουν επίσης, ότι η προσφεύγουσα είχε προφανώς δυσχέρειες ως προς την απόδειξη του κυρίου επιχειρήματός της στην υπόθεση 22/59, το οποίο αναφερόταν στην εκτίμηση για την παραγωγή της κατά ορισμένο χρονικό διάστημα του έτους 1958, και ότι κυρίως γι' αυτό το λόγο αποφάσισε να παραιτηθεί από την προσφυγή. Τέλος, δεν βλέπω γιατί, εκτιμώντας έτσι τα πραγματικά περιστατικά, θα ήταν ακατανόητη η πρόθεση της προσφεύγουσας για σύναψη συμβιβασμού, διότι ήδη η δυνατότητα καταβολής σε δόσεις αντί της νόμιμης άμεσης εισπράξεως του συνόλου της οφειλής από εισφορές αποτελεί, όπως εξέθεσα ήδη στην υπόθεση 1/63, διευκόλυνση της προσφεύγουσας με την έννοια πραγματικού συμβιβασμού.

Γι' αυτό, όπως και πρώτα, θεωρώ ότι αποκλείεται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως λόγω δεσμευτικής υποσχέσεως αφέσεως των προσαυξήσεων καθυστερήσεως.

β) Επίσης άμεσα σε σχέση με την απόφαση 64 προβάλλεται η αιτίαση παραβάσεως του άρθρου 6 της γενικής αποφάσεως 3/52 με την αιτιολογία ότι η Ανωτάτη Αρχή κατά

τον υπολογισμό των προσαυξήσεων καθυστερήσεως στρογγυλοποίησε το ποσό, έτσι ώστε συνολικά υπήρξε υπέρβαση του νόμιμου συντελεστή 1%.

Ως προς αυτή την αιτίαση η Ανωτάτη Αρχή απέδειξε καταρχήν ότι η περίπτωση στρογγυλοποίησης που αναφέρει η προσφεύγουσα (προσαύξηση καθυστερήσεως για τον Ιανουάριο 1960) εξηγείται λόγω γραφικού λάθους, που δεν επηρέασε το συνολικό υπολογισμό. Εκτός απ' αυτό, στις μεμονωμένες προσαυξήσεις καθυστερήσεως, σημειώθηκαν στρογγυλοποιήσεις και προς τις δύο κατευθύνσεις όσον αφορά υποδιαιρέσεις της ιταλικής λίρας (LIT) με αποτέλεσμα ν' αυξηθεί κατά 0,83 LIT η συνολική οφειλή της προσφεύγουσας. Αυτή η απάντηση της Ανωτάτης Αρχής, που δεν αμφισβητήθηκε, δείχνει ότι στην πραγματικότητα δεν υπάρχει παράβαση για την προσβολή της οποίας, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού ποσού, να αναγνωρίζεται η ύπαρξη σοβαρού εννόμου συμφέροντος. Εκτός αυτού, η αιτίαση αυτή στερείται κάθε ερείσματος, όπως εξήγησα ήδη στην υπόθεση 1/63, λόγω της μερικής αφέσεως ύψους πάνω από 2 εκατομμύρια LIT, διότι μ' αυτό τον τρόπο ήρθη εν πάση περιπτώσει κάθε ενδεχόμενη υπέρβαση του επιτρεπτού συντελεστή του ενός τοις εκατό. Δεν αποδείχθηκε συνεπώς παράβαση του άρθρου 6 της αποφάσεως 3/52.

Έτσι καταλήγω γενικά στη διαπίστωση ότι κανένας από τους λόγους ακυρώσεως που αναφέρονται άμεσα στην απόφαση 64 δεν ευσταθεί.

II — *Λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι στην απόφαση 59*

Οι λόγοι ακυρώσεως όμως που εξετάστηκαν μέχρι τώρα δεν αρκούν. Και στην παρούσα δίκη η προσφεύγουσα προσπαθεί να θέσει υπό συζήτηση νομικά ζητήματα, τα οποία αποτέλεσαν το αντικείμενο της αποφάσεως 59, ιδίως τον τρόπο εκτιμήσεως της παραγωγής της για τους μήνες Μάρτιο έως Οκτώβριο 1958. Τα ζητήματα αυτά βέβαια αναφέρονται άμεσα μόνο στον καθορισμό της οφειλής από εισφορές, δηλαδή της κυρίας οφειλής (διότι αυτή υπολογίζεται ανάλογα με την έκταση της παραγωγής), έχουν όμως, όπως είναι προφανές, πέρα απ' αυτό σημασία για τον υπολογισμό των προσαυξήσεων καθυστερήσεως που εξαρτώνται από την έκταση της οφειλής από εισφορές.

Και επ' αυτού του τμήματος της διαφοράς έλαβα εκτενώς θέση στην υπόθεση 1/63 και ομολογώ ότι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα επιχειρήματα της παρούσας δίκης, δεν βλέπω το λόγο αποκλίνουσας κρίσης. Δεν θα επαναλάβω τώρα όλες τις λεπτομέρειες της απόψεώς μου· θα τονίσω μόνον τα ουσιώδη σημεία.

Κατά τη γνώμη μου, είναι αποφασιστικό ότι η ήδη προσβαλλόμενη απόφαση δεν τελεί ως προς την απόφαση 59 σε ουσιώδη κατά το άρθρο 36 της Συνθήκης σχέση, δηλαδή σε σχέση που θα επέτρεπε την προσβολή της αποφάσεως 59. Θα μπορούσε να γίνει σχετικός λόγος αν η απόφαση 64 όριζε κυρώσεις για τη μη εκπλήρωση υποχρεώσεων που προκύπτουν από την απόφαση 59, αν δηλαδή η απόφαση 59 όριζε μόνο την οφειλή από εισφορές και η απόφαση 64 τις προσαυξήσεις καθυστερήσεως που ήταν απαιτητές λόγω μη εκπληρώσεως της οφειλής αυτής. Δεν συνέβη όμως αυτό. Περιεχόμενο της αποφάσεως 59 ήταν ο καθορισμός της οφειλής από εισφορές μέχρι του Οκτωβρίου 1958 περιλαμβανομένου, καθώς και ο καθορισμός των προσαυξήσεων καθυστερήσεως που ήταν απαιτητές γι' αυτό το οφειλόμενο ποσό. Με άλλα λόγια: η απόφαση 59 σκοπεύει συγχρόνως να καθορίσει την οφειλή από ει-

σφορές και να ορίσει τις κυρώσεις για τη μη εκπλήρωσή της. Επομένως, απόφαση καθοριστική των κυρώσεων για τις οφειλές από εισφορές ως τον Οκτώβριο 1958 είναι ήδη η απόφαση 59 και όχι η απόφαση 64. Ακριβώς όπως η απόφαση 62 που ακυρώθηκε στο μεταξύ, η απόφαση 64 περιορίζεται στο να επαναλαμβάνει απλώς ένα τμήμα από την απόφαση 59 ως σταθερό μέγεθος, χωρίς νέα εξέταση. Έτσι η απόφαση 64 δεν περιέχει τίποτα άλλο παρά την επανάληψη μιας πράξεως που κατέστη δεσμευτική (έπειτα από παραίτηση από την προσφυγή), και για το λόγο αυτό δεν μπορεί στο μέτρο αυτό να υποστεί δικαστικό έλεγχο. Αν είναι όμως νομικά απαράδεκτο να τίθεται υπό νομικό έλεγχο το τμήμα της αποφάσεως 64, που αφορά τις προσαυξήσεις καθυστερήσεως επί της οφειλής από εισφορές ως τον Οκτώβριο 1958, δεν επιτρέπεται επίσης, διά της αμφισβητήσεως προηγουμένης αποφάσεως, να ερευνώνται ζητήματα που αφορούν τον υπολογισμό του καθοριστικού για τις προσαυξήσεις καθυστερήσεως ερείσματος, δηλαδή η οφειλή από εισφορές για το χρόνο αυτό.

Έτσι εμμένω στη διαπίστωση που έκανα στην υπόθεση 1/63: Όλα τα επιχειρήματα που αφορούν την εκτίμηση των οφειλών από εισφορές για το χρονικό διάστημα από το Μάρτιο ως τον Οκτώβριο 1958, πρέπει ν' απορριφθούν ως απαράδεκτα διότι προσκρούουν στη δεσμευτική ισχύ της αποφάσεως 59.

III — *Λόγοι ακυρώσεως στρεφόμενοι κατά γενικών αποφάσεων περί εισφοράς*

1. Με τη διαπίστωση αυτή, ειπώθηκε στην ουσία κάθε τι αναγκαίο επί του παραδεκτού της ενστάσεως σύμφωνα με την οποία ορισμένες γενικές αποφάσεις περί εισφοράς είναι παράνομες, διότι είναι αυτονόητο ότι το απαράδεκτο της προσβολής της ατομικής αποφάσεως 59 περιλαμβάνει το απαράδεκτο της αμφισβητήσεως των γενικών αποφάσεων περί εισφοράς που αποτελούν το έρεισμά της. Γι' αυτό δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν για τον καθορισμό του συντελεστή εισφοράς σύμφωνα με το ύψος (χρησιμοποίηση κεφαλαίων από τις εισφορές για ορισμένους σκοπούς που υποτίθεται πως δεν είναι σύμφωνοι με τη Συνθήκη) και για τη διαδικασία του καθορισμού του συντελεστή εισφοράς (διαβούλευση με το Συμβούλιο Υπουργών), τουλάχιστον — προς το παρόν δεν μπορώ να πω τίποτα περισσότερο — στο μέτρο που αμφισβητούνται οι οφειλές από εισφορές μέχρι του Οκτωβρίου 1958 περιλαμβανομένου.

2. Η ένσταση του παρανόμου όμως προχωρεί περαιτέρω. Όπως ήδη εκτέθηκε στην υπόθεση 1/63, μπορεί να γίνει λόγος για παραδεκτό της ενστάσεως αυτής στο μέτρο που αναφέρεται σε γενικές αποφάσεις, που ρυθμίζουν την υποχρέωση εισφοράς για το χρόνο μετά τον Οκτώβριο 1958. Στο μέτρο αυτό φαίνεται πως είναι εφαρμοστέο το άρθρο 36 της Συνθήκης σύμφωνα με το γράμμα και τον κύριο σκοπό του, δηλαδή κατά βάση επιτρέπεται, κατά την επιβολή οικονομικών κυρώσεων, στις οποίες πρέπει να περιληφθούν οι προσαυξήσεις καθυστερήσεως, να τεθεί υπό αμφισβήτηση η νομιμότητα εκείνων των γενικών αποφάσεων, η μη εκτέλεση των οποίων συνεπάγεται κυρώσεις. Επίσης δεν μπορεί να θεμελιωθεί ένσταση περί δεσμευτικής ισχύος, διότι το περιεχόμενο των αποφάσεων που είναι καθοριστικές για το χρόνο μετά τον Οκτώβριο 1958 δεν έχει γίνει αντικείμενο ατομικής αποφάσεως, η οποία δεν προσεβλήθη ή από την προσβολή της οποίας χώρησε παραίτηση.

Βέβαια δεν κρίνεται έτσι οριστικά το παραδεκτό της έτσι νοουμένης ενστάσεως παρανομίας. Αντίθετα γεννώνται, όπως εξέθε-

σα επίσης στην υπόθεση 1/63, σκέψεις δικονομικού χαρακτήρα, από την άποψη της αποδυναμώσεως στο μέτρο που η ένσταση σκοπεί στην προσβολή του καθορισμού του συντελεστή εισφοράς και της χρησιμοποιήσεως των κεφαλαίων που προέρχονται από τις εισφορές. Δεν θεωρώ ότι αυτές οι αμφιβολίες δικονομικού χαρακτήρα διαλύθηκαν από τη νέα λεπτομερή έκθεση των απόψεων της προσφεύγουσας. Γι' αυτό επαναλαμβάνω κατά λέξη ό,τι εξέθεσα στην υπόθεση 1/63:

«Η οφειλή από εισφορές για το χρονικό διάστημα από το Νοέμβριο 1958 μέχρι του πέρατος της υπερημερίας πληρωμής (Δεκέμβριος 1960) καθορίζεται βάσει αποφάσεων περί εισφοράς, οι βασικές λεπτομέρειες των οποίων (συντελεστής εισφοράς, διαδικασία για τον καθορισμό του συντελεστή εισφοράς) δεν τροποποιήθηκαν από την απόφαση 13/57 της 17ης Απριλίου 1957.

Για πρώτη φορά συγκέντρωσε η Ανωτάτη Αρχή τα οφειλόμενα ποσά από εισφορές της προσφεύγουσας σ' ένα έγγραφο της 17ης Μαρτίου 1958. Από τότε η προσφεύγουσα ήρθε σε αντίθεση με την Ανωτάτη Αρχή σε πολυάριθμες επιστολές και συζητήσεις χωρίς ν' ασκήσει κριτική κατά του συντελεστή εισφοράς ή της διαδικασίας καθορισμού του. Οι μοναδικές διαμαρτυρίες της αφορούσαν προφανώς τον υπολογισμό της καθοριστικής αξίας παραγωγής. Ακόμη και στην υπόθεση 22/59, που πάντως είχε ως αντικείμενο ατομική απόφαση περί εισφοράς, δεν προβλήθηκαν επιχειρήματα, που να αφορούν το συντελεστή εισφοράς. Τέλος, η προσφεύγουσα από το Μάιο 1960 και προφανώς μέχρι σήμερα κατέβαλε την εισφορά για όλα τα χρονικά διαστήματα φορολογήσεως, χωρίς να προσβάλλει άμεσα τη νομιμότητα του συντελεστή και της διαδικασίας καθορισμού του. Λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα αυτά, γεννάται δικαιολογημένα το ερώτημα μήπως η συμπεριφορά της προσφεύγουσας σε ζητήματα εισφοράς, που εκτείνεται σε πολλά έτη και χαρακτηρίζεται από έντονες αντιθέσεις με την Ανωτάτη Αρχή στο πλαίσιο διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών, της στερεί πλέον το δικαίωμα ν' ασκεί, κατά την προσβολή μιας αποφάσεως κυρώσεων, έμμεσα κριτική κατά του συστήματος εισφοράς.»

Η άποψή μου ενισχύεται από παρατηρήσεις της προσφεύγουσας στην έγγραφη διαδικασία, με τις οποίες δηλώνει πως είναι έτοιμη να καταβάλει τα ποσά εισφοράς του έτους 1960 και επόμενα. Απ' αυτές προκύπτει (σελίδα 15 της γαλλικής μεταφράσεως), ότι η προσφεύγουσα δεν στρέφεται κατά του σχετικώς χαμηλού συντελεστή εισφοράς, όπως αυτός ίσχυσε από το οικονομικό έτος 1957/58 και ακόμη περισσότερο από το οικονομικό έτος 1961/62, αλλά μόνον κατά του πολύ ανώτερου συντελεστή εισφοράς των πρώτων ετών της κοινής αγοράς, δηλαδή των ετών, κατά τη διάρκεια των οποίων στην ουσία δημιουργήθηκε το Ταμείο Εγγυήσεων. Ως προς αυτό όμως — όπως κατέδειξα — η δεσμευτική απόφαση 59 εμποδίζει την άμεση ή έμμεση κριτική της πολιτικής της Ανωτάτης Αρχής περί εισφορών.

Γι' αυτό προτείνω και πάλι στο Δικαστήριο ν' απορρίψει όλα τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν τον καθορισμό του συντελεστή εισφοράς και τη σχετική διαδικασία, αυτό δε όχι μόνο σε σχέση με το χρονικό διάστημα, το οποίο αφορούσε η απόφαση 59, αλλά και σε σχέση με τις υποχρεώσεις εισφοράς που γεννήθηκαν μετά τον Οκτώβριο 1958.

3. Αντίθετα, νομίζω ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ένσταση αποδυναμώσεως όσον αφορά τα τμήματα των γενικών αποφάσεων περί εισφοράς, στα οποία στηρίζεται άμεσα ο καθορισμός των προσαυ-

ξήσεων καθυστερήσεως. Στο μέτρο αυτό πρέπει συνεπώς ακόμη να εξετασθεί η ένσταση του παρανόμου.

Εδώ πρέπει να εξετασθούν διάφοροι λόγοι ακυρώσεως:

α) Η προσφεύγουσα έχει καταρχήν αντιρρήσεις, διότι ο συντελεστής των προσαυξήσεων καθυστερήσεως καθορίστηκε κατά γενικό τρόπο και διατυπώθηκε ο κανόνας ότι οι προσαυξήσεις καθυστερήσεως επί μη εκπληρώσεως της υποχρεώσεως εισφοράς είναι απαιτητές από ορισμένη ημέρα, πράγμα που στερεί από τους ενδιαφερομένους το δικαίωμα να διατυπώσουν προηγουμένως τις απόψεις τους. Επίσης προσκρούει — όπως αναφέρθηκε συμπληρωματικά στην προφορική συζήτηση — ο μηνιαίος υπολογισμός των προσαυξήσεων καθυστερήσεως στο άρθρο 50, παράγραφος 3.

β) Κατά παράβαση της Συνθήκης εκτός αυτού παρελείφθη η διαβούλευση με το Συμβούλιο Υπουργών πριν από τον καθορισμό του συντελεστή των προσαυξήσεων καθυστερήσεως ή τουλάχιστον η μνεία της γενομένης διαβουλεύσεως στην απόφαση.

Επί του στοιχείου α

Όσον αφορά το πρώτο από αυτούς τους λόγους, μπορώ επίσης ν' αναφερθώ στις προτάσεις της υποθέσεως 1/63. Είχα τότε δεχθεί ότι η δομή των αποφάσεων 3/52 και 29/55 δεν ανταποκρινόταν στις επιταγές του άρθρου 36 της Συνθήκης. Πίστευα όμως πως έπρεπε να τονίσω, ότι «το ενδεχόμενο σφάλμα της αποφάσεως 3/52 θα είχε μόνον τότε σημασία για την κρίση της προκειμένης υποθέσεως, αν αντανακλούσε στην ατομική απόφαση, δηλαδή αν και η διαδικασία που οδήγησε στην προσβαλλόμενη ατομική απόφαση, προσέκρουε, στο άρθρο 36 της Συνθήκης». Αυτό όμως δεν συνέβαινε ήδη στην υπόθεση 1/63 και ασφαλώς δεν συμβαίνει στην παρούσα διαφορά, όπως δείχνει η πρόσκληση της Ανωτάτης Αρχής προς την προσφεύγουσα, για διατύπωση απόψεων σύμφωνα με το άρθρο 36, το Φεβρουάριο 1964.

Κατά συνέπεια, εμμένω στην άποψη ότι δεν μπορεί ν' αναγνωριστεί έννομο συμφέρον για την προσβολή των γενικών αποφάσεων που αναφέρθηκαν, διότι οποιαδήποτε πλημμέλεια που συνδέεται μ' αυτές δεν είχε αντίκτυπο στη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της ατομικής αποφάσεως.

Ως προς την αιτίαση που προβλήθηκε στην προφορική διαδικασία, ότι το άρθρο 50, παράγραφος 3, επιτρέπει μόνο τον ανά τρίμηνο υπολογισμό των προσαυξήσεων καθυστερήσεως, πρέπει να πω, ότι δεν προκύπτει αναγκαστικά από το νόημα και το σκοπό της προαναφερθείσας διάταξης τέτοιος περιορισμός. Κατά τη γνώμη μου, στο άρθρο 50, παράγραφος 3, καθορίζεται κατά βάση ένα ανώτατο όριο για την έκταση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως, εκφρασμένο σε ποσοστό τοις εκατό επί του κυρίως ποσού, δεν ορίζεται όμως ποια χρονικά διαστήματα υπερημερίας είναι καθοριστικά. Εκτός αυτού όμως, η αιτίαση θα είχε νόημα στην προκειμένη περίπτωση μόνον αν αποδεικνυόταν ότι ο μηνιαίος υπολογισμός ήταν επιβλαβής για την προσφεύγουσα. Αυτό δεν συνέβη, ούτε μπορούσε άλλωστε να συμβεί αν ληφθεί υπόψη η μείωση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως του Ιουνίου 1962.

Επί του στοιχείου β

Όσον αφορά τη διαβούλευση με το Συμβούλιο των Υπουργών, που πράγματι δεν αναφέρεται στην απόφαση 3/52, θα μπορούσε σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 50

της Συνθήκης να υποστηριχθεί η άποψη ότι προβλέπεται μόνο για την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, όχι όμως για την παράγραφο 3, στην οποία το δικαίωμα επιβολής προσαυξήσεως καθυστερήσεως υποβάλλεται σε όριο, το οποίο δεν υπερέβη η Ανωτάτη Αρχή ήδη στην απόφαση 3/52 και ακόμη περισσότερο στην προσβαλλόμενη ατομική απόφαση.

Αν αντίθετα, πράγμα που δεν θεωρώ υποχρεωτικό, υποστηρίξει κανείς την άποψη ότι οι λεπτομέρειες για τον καθορισμό των προσαυξήσεων καθυστερήσεως υπάγονται αντικειμενικά στους «όρους επιβολής και εισπράξεως της εισφοράς» κατά την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 2, θα έπρεπε ν' αναγνωρίσει ότι η Ανωτάτη Αρχή απέδειξε τη διαβούλευση με το Συμβούλιο των Υπουργών. Αυτό προκύπτει από έγγραφα που προσκομίστηκαν ήδη στην υπόθεση 1/63, ιδίως από τη δήλωση της Γραμματείας του Συμβουλίου των Υπουργών της 3ης Ιανουαρίου 1953, ότι η κατά το άρθρο 50, παράγραφος 2, διαβούλευση συντελέσθηκε στη συνεδρίαση του Συμβουλίου των Υπουργών της 23ης Δεκεμβρίου 1952. Αντίθετα, δεν είναι αποφασιστικό το αν υποβλήθηκε στο Συμβούλιο η ρύθμιση περί εισφοράς με την τελευταία διατύπωση που επέλεξε η Ανωτάτη Αρχή, εφόσον είναι βέβαιο ότι ήρθε σε επαφή με το σύνολο αυτού του κύκλου προβλημάτων και του δόθηκε ευκαιρία να εκφράσει τη γνώμη του επ' αυτού.

Εξάλλου το γεγονός, ότι η διαβούλευση με το Συμβούλιο Υπουργών δεν αναφέρεται στην απόφαση 3/52, μπορεί να δώσει αφορμή για ορισμένες σκέψεις, υπό την προϋπόθεση ότι θεωρεί βέβαια κανείς αναγκαία τη διαβούλευση με το Συμβούλιο των Υπουργών. Εντούτοις δεν θα θεωρούσα το γεγονός αυτό ως παράβαση ουσιώδους τύπου.

Επομένως, η προσφυγή δεν παρίσταται βάσιμη, στο μέτρο που τα παραδεκτά μέσα επιθέσεως αναφέρονται σε γενικές αποφάσεις περί εισφοράς. Γενικά αυτό με οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ακυρωτικά αιτήματα της προσφεύγουσας πρέπει ν' απορριφθούν.

IV — *Επί του αιτήματος μειώσεως των προσαυξήσεων καθυστερήσεως*

Κατόπιν αυτών ελάχιστα μένουν να πω επί του επικουρικού αιτήματος της προσφεύγουσας, που αφορά τη μείωση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως σύμφωνα με το άρθρο 36 της Συνθήκης.

Όσον αφορά το παραδεκτό του αιτήματος αυτού παραπέμπω στις παρατηρήσεις μου στην υπόθεση 1/63 επί της φύσεως των προσαυξήσεων καθυστερήσεως. Επίσης θα ήθελα εξ αρχής να τονίσω ότι, για τους λόγους που τότε εξέθεσα, υποστηρίζω ότι το Δικαστήριο θα έπρεπε τουλάχιστον εν μέρει να δεχθεί το αίτημα αυτό.

Θεωρώ χρήσιμα μόνο μερικά πρόσθετα σχόλια, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες νέες παρατηρήσεις των διαδίκων στην παρούσα δίκη.

Προφανώς υπαινισσόμενη τις παρατηρήσεις μου για την ευθύνη της για την καθυστερημένη είσπραξη των απαιτήσεων από εισφορές, η Ανωτάτη Αρχή ισχυρίστηκε τώρα ότι απαίτησε ήδη μετά την επίσκεψη των επιθεωρητών της στην προσφεύγουσα το έτος 1956 με τέσσερα έγγραφα οχλήσεως την καταβολή των οφειλών από εισφορές. Αυτό μπορεί να είναι σωστό. Εν τούτοις παραμένει το γεγονός, ότι η Ανωτάτη Αρχή,

παρόλο που είχε σχηματίσει ακριβή εικόνα της εκτάσεως παραγωγής της προσφεύγουσας μετά την επίσκεψη των υπαλλήλων της που διενήργησαν έλεγχο, εξέδωσε για πρώτη φορά εκτελεστή απόφαση το 1959, δηλαδή έξι έτη μετά τη γένεση της πρώτης οφειλής από εισφορά. Χωρίς ν' αποδίδω αποφασιστική σημασία στο ζήτημα της παραγραφής φορολογικών αξιώσεων, εμμένω, λαμβάνοντας υπόψη την εκτεθείσα εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ της Ανωτάτης Αρχής και της προσφεύγουσας, στην περιορισμένη τουλάχιστον ευθύνη της Ανωτάτης Αρχής και στην πρόταση να εκτιμηθεί αυτό για μείωση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως.

Εκτός αυτού, θα ήταν χρήσιμο να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο αυτό η συμπεριφορά των υπαλλήλων της Ανωτάτης Αρχής στη συνομιλία της 21ης Απριλίου 1960, η οποία δεν οδήγησε σε αποτελεσματική άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως, από την πλευρά της καλής πίστεως, αρχής που δεσμεύει και τη διοίκηση. Αυτό χωρίς να πρέπει να επιχειρηθεί με τη βοήθεια εξετάσεως μαρτύρων να διαπιστωθεί το ακριβές περιεχόμενο των τότε συνομιλιών. Από τα έγγραφα που έχουν προσκομιστεί στο Δικαστήριο συνάγεται, πράγματι, ότι γεννήθηκαν τουλάχιστον κάποιες ελπίδες στους αντιπροσώπους της προσφεύγουσας για την άφεση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως. Σ' αυτό συνηγορεί, νομίζω, το έγγραφο της Ανωτάτης Αρχής της 6ης Μαΐου 1960, στο οποίο αναφέρονται, σε γαλλική μετάφραση, και τα εξής: «On vous a seulement dit qu'après le paiement intégral de la somme due au titre du prélèvement, la Société Macchiorlati aurait eu la possibilité de demander la rémission du montant dû au titre d'astreintes journalières et que la bonne conduite démontrée au cours d'une régularisation qu'elle aurait demandée aurait certainement eu son influence sur la concession de la mesure demandée.» Σημαντικό είναι ιδίως το γεγονός ότι ο αντιπρόσωπος της Ανωτάτης Αρχής έκανε λόγο για «rémission», δηλαδή για κατάργηση και όχι για «réduction» (μείωση) των προσαυξήσεων καθυστερήσεως.

Το σύνολο των σκέψεων αυτών καθώς και η αναφορά που έγινε κατά την προφορική συζήτηση στην παρούσα οικονομική κατάσταση στην Ιταλία με οδηγούν και αυτή τη φορά να προτείνω τη μείωση των προσαυξήσεων καθυστερήσεως που έχουν καθοριστεί στην προσβαλλόμενη απόφαση πέρα από την ήδη σημειωθείσα μείωση, σ' ένα μέτρο που θα οριστεί κατά την κρίση του Δικαστηρίου.

V — *Περίληψη και συμπέρασμα*

Κατόπιν όλων αυτών προτείνω τα εξής:

Η προσφυγή της επιχειρήσεως Macchiorlati είναι παραδεκτή, στο μέτρο που ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της 8ης Απριλίου 1964 και την αναγνώριση του παρανόμου εκείνων των γενικών αποφάσεων περί εισφοράς, που αφορούν τον καθορισμό των προσαυξήσεων καθυστερήσεως. Αντίθετα, είναι απαράδεκτα τα αιτήματα που σκοπεύουν την αναγνώριση του παρανόμου της αποφάσεως 59 και των γενικών αποφάσεων περί εισφοράς που αφορούν τον καθορισμό του συντελεστή εισφοράς. Σε κάθε περίπτωση, η προσφυγή ακυρώσεως είναι αβάσιμη.

Το αίτημα της επιχειρήσεως Macchiorlati περί μειώσεως των οφειλομένων προσαυξήσεων καθυστερήσεως πρέπει να γίνει δεκτό στο μέτρο που το Δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο.